

درس اول : اظهار نظر

هر کلمه ای بگوئی در دادگاه علیه تو استفاده می شود

قرآن کریم می گوید :

مَا يَلْفِظُ مِنْ قَوْلٍ إِلَّا لَدَيْهِ رَقِيبٌ عَتِيدٌ ﴿ق-۱۸﴾

هیچ سخنی را بر زبان نمی آورد مگر این که مراقبی آماده ثبت نزد اوست

نکات قابل توجه :

- ۱- هر حرفی زدی سریع ثبت و ضبط میشود
- ۲- حواست را جمع کن ممکن است حرفی که زدی برایت مشکل درست کند.
- ۳- حرف زدن آسان است ولی عواقبی سخت در پی دارد
- ۴- مواظب اظهار نظرهایت باش

وَلَا تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ إِنَّ السَّمْعَ وَالْبَصَرَ وَالْفُؤَادَ كُلُّ أُولَئِكَ كَانَ عَنْهُ مَسْئُولًا

﴿- اسراء- ۳۶﴾

و چیزی را که بدان علم نداری پیروی مکن، همانا گوش و چشم و قلب، همه آنها مورد سؤال واقع خواهند شد.

اگر به این آیه عمل شود: یعنی اعمال و گفتار ما از روی علم و آگاهی باشد.

- ۱- شبهات اعتقادی به سادگی موجب تزلزل دینی در افراد نمی شود
- ۲- اعتقاد و باور به معاد و حسابرسی آخرت باعث می شود انسان مواظب اعمال و گفتارش باشد.
- ۳- دین و فرهنگ رشد پیدا می کند و افکار سست جای خود را به علم و دانش متقن و مستحکم می دهد.
- ۴- به جامعه حیات علمی و معنوی می بخشد
- ۵- افراد جامعه در بحرانهای سیاسی از روی بصیرت و آگاهی تصمیم می گیرند.
- ۶- انسانها در هر امری که تخصص ندارند به متخصص آن رجوع می کنند.
- ۷- افراد بدون مطالعه و تحقیق هر چیزی را قبول نمی کنند و حاضر نیستند در باره آن قضاوت کنند و نظر دهند.

گناهای که توسط زبان انجام می شود:

دروغ - غیبت - تهمت - افترا - افک - ناسزا و فحاشی - سخن چینی - مسخره کردن - تحقیر کردن - آبروریزی - عیب گویی - تنابز - لمز - کتمان حق - خودداری از شهادت به حق - نیش زبان - ترساندن - نشر اکاذیب - ناسپاسی - شبهه افکنی - ترویج و تبلیغ فساد و... - قضاوت بی جا - اظهار نظر بیجا و...

چقدر مواظب هستیم که دچار این همه گناه یا برخی از آنها نشویم؟ همین زبانی که به راحتی مرتکب این گناهان بزرگ می شود روز قیامت بر علیه ما شهادت خواهد داد.

ومی توانیم این زبان را در مسیر صداقت و صواب بکار ببریم. همین زبان می توان به جای بدبختی ما را به سعادت برساند. اختیارش در دست ماست.

برای توجه بیشتر به موضوع گناهان زبان و اظهار نظر کردن آیات زیر را مورد توجه و دقت قرار دهید و سعی کنید ترجمه صحیح آن را به خاطر بسپارید.

۱- داستان قضاوت حضرت داود (ع) (آیات ۲۳ تا ۲۵ سوره ص)

إِنَّ هَذَا أَخِي لَهُ تِسْعٌ وَتِسْعُونَ نَعْجَةً وَلِيَ نَعْجَةً وَاحِدَةً فَقَالَ أَكْفَلْنِيهَا وَعَزَّنِي فِي الْخِطَابِ ۲۳

این برادر من است، او را نود و نه میش و مرا يك میش است، پس می گوید: آن را هم به من واگذار، و در سخن بر من چیره شده است

قَالَ لَقَدْ ظَلَمَكَ بِسُؤَالِ نَعَجِكَ إِلَىٰ نَعَاجِهِ ۖ وَإِنَّ كَثِيرًا مِّنَ الْخُلَطَاءِ لَيَبْغِي بَعْضُهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ إِلَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَقَلِيلٌ مَّا هُمْ ۗ وَظَنَّ دَاوُدُ أَنَّمَا فَتَنَّاهُ فَاسْتَغْفَرَ رَبَّهُ وَخَرَّ رَاكِعًا وَأَنَابَ ۝۲۴

[داود] گفت: قطعا او در مطالبه میش تو که بر میش های خود بیفزاید بر تو ستم کرده است، و در حقیقت بسیاری از شریکان به یکدیگر ستم روا می دارند، مگر کسانی که ایمان آورده و کارهای شایسته کرده اند، و اینها هم اندکند. و داود فهمید که او را [با این ماجرا] آزموده ایم، از پروردگارش طلب آمرزش نمود و به سجده افتاد و توبه کرد

فَغَفَرْنَا لَهُ ۗ ذَلِكَ ۖ وَإِنَّ لَهُ عِنْدَنَا لَزُلْفَىٰ وَحُسْنَ مَّآبٍ ۝۲۵

پس بر او بخشیدیم و بی شک او را نزد ما تقرب و سرانجامی نیکوست

سوال : اشکال کار داود چه بود ؟

۲- مسخره کردن ، عیبجویی و دادن القاب زشت ممنوع

سوره حجات آیه ۱۱

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا يَسْخَرْ قَوْمٌ مِّن قَوْمٍ عَسَىٰ أَن يَكُونُوا خَيْرًا مِّنْهُمْ وَلَا نِسَاءٌ مِّن نِّسَاءٍ عَسَىٰ أَن يَكُنَّ خَيْرًا مِّنْهُنَّ وَلَا تَلْمِزُوا أَنفُسَكُمْ وَلَا تَنَابَزُوا بِاللَّأْقَابِ بِئْسَ الْأَسْمُ الْفُسُوقُ بَعْدَ الْإِيمَانِ وَمَن لَّمْ يَتُبْ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ۱۱

ای کسانی که ایمان آورده اید نباید گروهی از مردان شما گروه دیگر را استهزا کنند، شاید آنها از اینها بهتر باشند، و نه زنانی از زنان دیگر شاید آنان بهتر از اینان باشند، و یکدیگر را مورد طعن و عیبجویی قرار ندهید، و با القاب زشت و ناپسند یاد نکنید، بسیار بد است که بر کسی بعد از ایمان نام کفر بگذارید، و آنها که توبه نکنند ظالم و ستمگرند.

سوال: این گناهان چه ارتباطی با « اظهار نظر » دارد؟

۳- سوء ظن ، تجسس و غیبت ممنوع : حجات آیه ۱۲

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اجْتَنِبُوا كَثِيرًا مِّنَ الظَّنِّ إِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ إِثْمٌ وَ لَا تَجَسَّسُوا وَلَا يَغْتَبَ بَعْضُكُم بَعْضًا أَيُّبُّ أَحَدُكُمْ أَن يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ مَيْتًا فَكَرِهْتُمُوهُ وَ اتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ تَوَّابٌ رَّحِيمٌ (۱۲)

ای کسانی که ایمان آورده اید! از بسیاری از گمانها بپرهیزید، چرا که بعضی از گمانها گناه است، و هرگز (در کار دیگران) تجسس نکنید، و هیچیک از شما دیگری را غیبت نکند، آیا کسی از شما دوست دارد که گوشت برادر مرده خود را بخورد؟ (به یقین) همه شما از این امر کراهت دارید، تقوای الهی پیشه کنید که خداوند توبه پذیر و مهربان است. (۱۲)

سؤال: چرا سوء ظن در ردیف گناهان زبانی مانند تجسس و غیبت آمده است؟

۴- اعتماد کردن به خبر افراد فاسق ممنوع : حجات آیه ۶

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن جَاءَكُمْ فَاسِقٌ بِنَبَأٍ فَتَبَيَّنُوا أَن تُصِيبُوا قَوْمًا بِجَهَالَةٍ فَتُصْحَبُوا عَلَيَّ
مَا فَعَلْتُمْ نَادِمِينَ ﴿٦﴾

ای کسانی که ایمان آورده اید اگر شخص فاسقی خبری برای شما بیاورد درباره آن تحقیق کنید، مبدا به گروهی از روی نادانی آسیب برسانید، و از کرده خود پشیمان شوید. (۶)

سؤال : انتشار اخبار و پیامهای دروغ و غیر قابل اعتماد در فضای مجازی (پیامرسانها و سایتها) چه ارتباطی با این آیه می تواند داشته باشد؟

۵- صاحبان عقل و خرد فقط از سخنان نیکو پیروی می کنند.

زمر - آیه ۱۸

فَبَشِّرْ عِبَادِ * بندگان مرا بشارت ده.

الَّذِينَ يَسْتَمِعُونَ الْقَوْلَ فَيَتَّبِعُونَ أَحْسَنَهُ أُولَئِكَ الَّذِينَ هَدَاهُمُ اللَّهُ
وَأُولَئِكَ هُمُ أُولُو الْأَلْبَابِ ﴿١٨﴾

کسانی که سخنان را می شنوند و از نیکوترین آنها پیروی می کنند، آنها کسانی هستند که خدا هدایتشان کرده، و آنها خردمندانند.

سؤال : فرق یَسْتَمِعُونَ بایَسْمَعُونَ چیست؟